

HRVATSKI LIST

Vlasnik i izdavač dr. Lovro SCALIER, odvjetnik, Pula, ulica Carara 5. (Narodni Dom). Uredništvo: Štanska ul. 24. — Odgovorni urednik Ivan MARKON, Pula. — Rukopisi se ne vraćaju. Cenk. rač. aut. pošt. št. 26.795.

CENA lista: U prvotnom za čitavu god. K 48.—, za polugodišnje K 24.—, tromesečno K 12.—, mesečno K 4.—, u maloprodaji 16 lu. Pojedini broj. OGLAS primaju se u upravi lista trg. Custozza i Tisak. Jos. Krmpotić.

Izlazi svaki dan u 5 sati jutro.

U Puli, četvrtak 10. oktobra 1918.

Broj 1168

Wilsonov odgovor na nemačku notu.

Washington, 8. (D. u.) Nota državnog tajnika na švicarskog opunomoćenika, kojom odgovara na notu nemačkoga državnoga kancelara, idia sledeći tekst:

Državni odo, dne 8. oktobra 1918.

Gospodine!
Čast mi je, da u ime predsednika potvrdim primitak Vaše note od 6. oktobra, koja je uključivala i saopćenje nemačke vlade na predsednika, te mi je naloženo od predsednika, da Vas zamolim, da bi državni kancelaru javili sledeće:

Pre nego što odgovori (p. predsednik o. u.) na zamolbu nemačke vlade da bi ovaj odgovor imao što iskreniji i odredjeniji, kako to traže važni interesi, što su s tim odgovorom akćpani, smatra predsednik Udruženih država nužnim, da se uveri o točnom smislu note državnog kancelara. Misli li državni kancelar, da caraka nemačka vlada prihvata uvete, koje je predsednik ustanovio u svojoj poslanici na kongres Udruženih država od 8. januara i u sledećim poslanicama i da bi svrha pregovaranja bila samo ona, sporazumeti se o praktičkim pojedinostima njihove uporabe? Predsednik Udruženih država čuti prinuđenim da izjavi k predlogu primirja, da se nebi ostao pozvanim, da predloži vladama, s kojima se vlada Udruženih država združila (asocijirala) protiv sredinjm vlastima, da sklope primirje, dok ove vlasti stoje na njihovom tlu. Dobravera u svakoj diskusiji (the good faith of any discussion) zavlada bi naravak (manifestly) o tome, kako bi sredinje vlasti pristale na to, da povlače bezodvlačno čete iz zaposnutih područja. Predsednik misli, da imade pravo i na pitanje, da li državni kancelar govori samo za one sile države (constituted authorities of the Empire), koje su do sada vodile rat. Odgovor na ovo pitanje smatra se svakog stahovišta važradno važnim.

Primitte gospodine ponovno osiguranje mog liškog poštovanja.

Potpisan: Robert Lansing.

Berlin, 9. (D. u.) Wolffov ured javlja: Odgovor predsednika Wilsona ne predložio ovde još u službenom tekstu. Radi toga nije moguće ično ispitivanje teksta. Ipak proizlazi iz poznatog teksta, da će biti s nemačke strane nužna daljnja objašnjenja. Za to je potrebno, da vlada uzine stvar brzihivo u preles. Odgovor na zadnji upit predsednika podan je govorom predsednika Fehenbacha i sednici državnog sabora od 3. oktobra, koji je u ime nemačkog naroda i državnog sabora objavio, da državni sabor odobrava mirovnu ponudu i da ju usvaja.

Berlin, 9. (D. u.) „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ piše k odgovoru Wilsona: Odgovor predsednika Udruženih država bio je tek danas poznat u ovdjašnjim zvaničnim krugovima te će biti doskora saopćen. Imademo razloga da očekujemo, da će omogućiti nastavak mirovnog koraka.

Nismo predugo čekali na Wilsonov odgovor. Doduše to, što nam danas Dopsni ured javlja nije definitivn odgovor, već samo predbežan a Lansing u ime predsednika Udruženih država izbegava svaku odredjenu pojedinost; za to ipak možemo naslućivati kakav će taj konačni odgovor biti Lansing vell, da predsednik Wilson želi biti u svom odgovoru što točniji i iskreniji. Radi toga traži nekoga objašnjiva obzirom na namere Nemačke i na značaj sadašnje nemačke vlade. Najprije pita nemačku vladu, da li ona prihvaća u potpunom opsegu Wilsonove poslanice te želi pregovarati samo o praktičnom načinu, kako bi ih se valjalo provesti, ili misli nemačka vlada otvoriti diskusiju o samim ovim poslanicama i njihovim pojedinaim točkama. Nema sumnje, da bi Wilson pristao samo na pregovaranja, koja bi se odnosila na obistinjenje njegovih moralnih i državopranih postulata, dok bi otklonio svaku aspravu o opravdanosti navedenih njegovih načela. Drugo se pitanje tiče značaja sadašnje nemačke vlade: da li zastupa ona samo one sile, koje su do sada vodile rat, ili je ona predstavnička nemačkog naroda, koji je militarizam bio prisiljen, da se opusti u ova pustolovinu. Kao emisar gore navedenih vlasti, što su do sada vladale Nemačkom, bio bi isklučen od svakog pregovaranja sa svetovnom demokracijom. Mogao bi dakle pregovarati samo kao izaslanik nemačke demokracije, a za to mora prikazati svoje legitimacije. Praktički odgovor na ovo bi pitanje bila potpuna preobrazba Nemačke u demokratsku državu i jamatva, koja bi osigurala

njoj trajnost. Ovaj je zahtev još zamašniji i daleko-sežniji od prvoga.

Što se tiče primirja vell Lansing, da se o tom ne može raspravljati, dok stoje vojske centralnih vlasti na tuđem području.

Wilson traži prema tome: Kao uvet za primirje: Ispražnjenje sviju područja, koja su sredinje vlasti zaposlele. Kao uvet za mirovna pregovaranja: Nedvoumno prihvaćanje Wilsonovih načela i posve-mošnju demokratizaciju Nemačke.

O Austro-Ugarskoj u toj se noti uopće i ne govori. —

Nikakav odgovor na austro-ugarsku mirovnu notu.

Washington, 8. (D. u.) Reuter. Službeno se saopćuje, da se momentano ne misli odgovoriti na austro-ugarske mirovne ponude.

RATNI IZVEŠTAJI:

Austro-ugarski.

Beč, 9. (D. u.) Službeno se javlja: Talijansko bojište: Topovska paljba pojačala se znatno na čitavoj gorskoj fronti. U dolini Tonale, na Enoy i neposredno istočno od Brente došlo je do topovskih bojeva, koji su se razvili povoljno po nas. — Balkansko bojište: U Albaniji unšli su Francuzi i Srbi u Elbasan, kojega smo tapražnili. U južnoj Srbiji ništa osobitoga. — Zapadno bojište: Kod jučerašnjih teških obrambenih bojeva imale su austro-ugarske čete podmaršala von Metzgera slavan ideo. — Poglavlja generalnog stožera.

Nemački.

Berlin, 9. (D. u.) Iz velikog se glavnog štana službeno javlja: Zapadno bojište: Između Cambraia i St. Quentin planula je iz nova bitka. Uživ moguće mare topništva i uklopljene vozove napao je Englez u svezi s Amerikancima i Francuzima na fronti od Cambraia do St. Quentin. Na severnom navalnom krilu bio je skršen juris neprijatelja o podne po teškom boju zapadno od ceste, što iz Cambraia vodi u Bohaln. U večernjim su se satovima skršili ovde ponovni napadaji neprijatelja. Na obim stranama rimske ceste, koja vodi u smeru na Le-Chateau, uspeja je neprijatelj duboka provala u naše linije. Njegov smo udarac zahvatili na liniji Vaincourt-Eincourt i zapadno od Bohalna. Na južnom krilu navale mogao je neprijatelj steći samo malo ozemlja. Čete, koje se bore južno od Montbrehalna, suzibile su sve navale neprijatelja u svojoj prednjoj pešačkoj liniji. Ugrožene uale provala u centrimu bojne fronte, na boku morale su povući svoje krilo na zapadni rub Fresnoy-le-Grand. U Champagnei opetovali su Francuzi i Amerikanci između Sulppesa i zapadno od Aisne svoje navale, razvijajući veliki silc. Išli su prema prohadjenim zapovedima ponovno zatim, da probiju našu frontu. Samo na obim stranama St. Etienne prodro je neprijatelj u naše linije. Poslepodne poduzeta protunavala suzbacila je opeta neprijatelja. Na ostaloj su se fronti posvema skršile navale neprijatelja. Suzbili smo delomične navale na Aisnei i veoma žestoke navale Amerikanca na istočnom rubu Argonske šume i u dolini Aisne. Na istočnom bregu Moze napao je neprijatelj između Brabanta i Ornesa uz jako delovanje topništva. Neprijatelj, što je prodro u sumu Consenvoye, bio je tamo zaustavljen. Na ostaloj smo ga fronti suzbili pred našim bojnim linijama. — Ludehdorf.

Poleđaj na ratništima.

London, 8. (D. u.) General Haig javlja: Prodrl smo u Cambraia.

Francuski izveštaj od 7. oktobra u večer: U predelu St. Quentin izveli smo tečajem dana različita mešna poduzeća z dobrim uspehom. Tečajem zadnjih 24 sati dopremili smo preko 700 zarobljenika. Na Suippes i Arnes nije popustio otpor Nemača. Na Arnes osvojili su protunavalom selo Etienne, koje je doskora za tim bilo opet osvojeno po Francuzima. Dalje na zapad osvojili su Francuzi po lutom boju jaki opkopi sistem, koji je šlilo okolicu južno od Isle. U jutrim su bojovima Francuzi stekli si izlaz iz St. Etiennea na Suippes. Kod Aumencourt le-petit iznuđise si francuske čete na dva mesta prelaz preko reke. Na levom su krilu Francuzi osvojili Berry-au-Bac.

Engleski izveštaj od 7. oktobra u večer: Severno od Scarpe pomaknuli smo našu frontu u širini od 4 milja unapred te smo osvojili Blache St. Vast i Oppy sa preko 100 zarobljenika.

Engleski izveštaj od 8. oktobra poslepodne: Kod uspešnih mesnih bojeva, koji su se zbili jučer u okolici Montbresina i severno od tog mesta, dopremili su Englezi i Amerikanci preko 23 zarobljenika. Jutro rano napadosmo, čim je svanulo, na Cambrai unatoč jakoj kiši, koja je zadnje noći počela padati i koja još uvek traje. Iz prvih izveštaja proizlazi, da smo polučili povoljne uspehe.

Engleski izveštaj iz Palestine od 8. oktobra: Poslepodne 6. oktobra zaposela je naša konjica Zahle i Rejak, 33 odnosno 30 milja severozapadno od Damaska. Rejak je točka, gde se širokobračna železnica, koja dolazi sa severa, spaja s uskotračno palestinskom železnicom, koja je tako posvema u našem posedu. Zaplenili smo znatne količine vozova, železničkog materijala, municije i pionirskog orudja. Železničku stanicu i hangar za letala zapalio je neprijatelj pred svojim uzmakom. U predelu obale napustio je neprijatelj Beirut te se povlačio na sever. 7. oktobra zaposle su naše čete Saldu, a da nisu naišle na otpor.

Amerikanski izveštaj od 7. oktobra: Naše su čete poterale neprijatelja iz Chatel-Cherery te su osvojile, svladav njegov zvojni otpor, vladajuće uzvisine zapadno od Aisre. Na ostalim odsecima ništa nova.

Izveštaj istočne armije od 6. oktobra: Austro-ugarske bojne sile, što su dolazile sa talijanske fronte, bile su 5. t. m. poražene kod Vranje te se povlače u neredu na sever, u smeru na Niš. Kod toga su prepustile Srbima i Francuzima, koji ih progone u smeru na Leskovac, 12 topova, medju kojima 6 teških i 30 strojnih pušaka te 1500 zarobljenika. Dalje na zapad dostigle su francuske čete jako nemačko odeljenje, što se povlačilo te je bilo raspršeno. Francuske su čete osvojile železničku stanicu Kačanik, a u kolodvoru mnogo transporta i od prilike 100 zarobljenika, medju kojima 3 časnika. U Albaniji prodoru savezničke čete preko Debra na Elbasan. Tečajem noći suzbili smo jako neprijateljsko odeljenje na volkanskim uzvisinama severozapadno od ušća Devolja u Langatcu.

Iz zastupničke kuće.

Ministar za zemaljsku obranu von Czapp dogadjajima u Kotoru.

U zastupničkoj je kući odgovorio ministar za zemaljsku obranu Czapp na upit narodnog zastupnika dr. Korošca, koji, se, kako je poznato, živo zauzeo za nastradale mornare u Kotoru i u Puli. Delo mornara, kazao je ministar, nije tako nevino, kako ga predočuje upit zastupnika. Bilo je dapače jedna od najtežih pobuna protiv vojničke stega, kako to proizlazi već iz osuda proti jednom delu krivaca. Značajno jest, da se prolila krv. Cin se mora tim strože probudjivati, što je postojala opasnost, da se izgubi jedan deo flote. (Zastupni Seitz viče, da je ova parnica lakodija sudbenog postupka. Vika kod socijalnih demokrata.) Daljnje pojedinosti ne može saopćiti, pošto ne želi prestići presudu. Ministar vell da će se kasnije svratiti na paušalne napadaje na stožer brodova. (Živahni međupovici socijalnih demokrata.) Hteo bi radi toga zamoliti visoku kuću, da bi i ona odustala od toga, da se bavi s tim pitanjem pre presude a to tim više, što informacije interpelantata mogu i isti samo jednostrane. U tom pogledu hteo bi istaknuti samo to, da tvrdnja, da se postupak s momčadi ponizujuće, ne odgovara istiniti i da je u protuslovlju već s time, što u zahtevima buntovničke momčadi nije o tome bilo ni reči. Pošto se radi o veoma teškoj stvari, ne može udovoljiti zahtevu interpelanta, da se kazneni postupak obustavi. — Za tim je govorio ministar o interpelanciji dr. Benkovića, koja se bavi sa zloporabom oružja satnika Wolffganga proti kapralu Tušaru.

Ministar za zemaljsku obranu brani Čehu.

Svaki se veoma dobro seća, kako je baš ministar von Czapp isticao neprimitjenom radšću svaki slučaj veleizdajništva Čehu na frontama. Sada je taj isti ministar ustao proti Čehu Stanjku na obranu českih vojnika. Ministar je kazao: I dela i žrtve českih vojnika, koji su tečajem rata radošno udovoljili svojoj vojničkoj dužnosti te koji su zapečatili svoju vernost prema najvišeu gospodaru svojim životom i svojim zdravljem, dokazuju, što je već istaknuo ministar predsednik nasuprot narodnom zastupniku Stanjku, da se dogadjaji, što su se zalibože desili, imadu smatrati onim, što faktički jesu, naimc kao zablude zavedenih proti vernosti, koju su rekli.

Zahradnik odgovora.

Posle ministara za zemaljsku obranu dobije reč česki zastupnik Zahradnik te kazao, da želi

stelle“ u Pazinu pr. p. 19 kobila.

oni natjecatelj, političke oblasti, da su gojitelji kod spomenute slijedeći uvjeti: poslati evidentizacijom (zofizier) u Ljunatjecatelj zbilja smije biti ni decembra 1919. u povede podnik državne parvojničke oblasti. Ako bi se do da kobila nije vlast pravo, da isključnu cijenu osjednik kobiluzifikacije konja službu t. j. koje su zbilja spoliko mogućnost žbu. la što brojnije od.

med družbe 18. t. m. in an polvran evi-slovati kod družbe

runa nagrade, koji pronadje koji su pokrali ilici Belisario broj 115.

stata je, oslepodne iz jedčkog voza, u kobilja takodjer dva putjaga jednog putg i mali sanduk). ortiljage zak snio viak. Onaj, koji ivari i javio, gde običe nagradu od Zupancić, Via

daju se, le i jedna stara (za stražu). a cesta br. 42.

naše Družbe i

rušivo

si mogući dogovoru, koj visini. ol popodne.

e bi to bio zadnji govor ministra Czappa u parlamentu. Zatim se vraća na jučerašnje izvode ministra...

Proglas poljskog regentskog veća.

Varšava, 7. (D. u.) Poljsko je regentsko veće izdalo proglas na poljski narod, u kojem ističe...

Berlin, 8. Jučer poslepodne izašlo je u varšavskim novinama saopćenje nemačkog državnog kancelara...

* Priznanje suverenosti česke države. Beč, 7. Kako je poznato, priznala je antanta službeno suverenost česke države.

* Pozivi k caru. Beč, 7. U političkim se krugovima govori, da će car još tečajem ove sedmice pozvati nekoje narodne vodje na večanje.

* Otpuštanje 49godšnjaka i poziv reklamiranih. Beč, 8. Jednoj deputaciji narodnih zastupnika kazao je ministar za zemaljsku obranu...

* Liman Sanders vraća se u Berlin. London, 7. "Daily Express" javlja, da je nemački general Liman Sanders...

* Francuski časnici u Sofiji. Sofija, 7. (D. u.) Zastupnik transoceanskog društva javlja: Francuski pukovnik boravi od petka već kod ovdjašnjeg američanskog poslanikstva.

* Vojničke pripreve u Nizozemskoj. Kako javlja službena nizozemska agentura, ukinuli su se kratkotrajni vojnički dopusti za čete, što stoji u Zeelandu...

* Španjolska bolest u Beču. Usled širenja španjolske bolesti, dalo je zemaljsko školsko veće zahteviti u Beču sve pučke i srednje škole...

* Kolera u Berlinu. Berlin, 8. (D. u.) U Berlinu javilo se do 8. t. m. 18 slučajeva kolere.

* Ostavka turskog kabineta. Kako javlja carigradski list "Vakit" predao je veliki vezir Talaat-paša sultanu ostavku kabineta...

* Nemački listovi o Wilsonu. Član nemačkog rajshstaga dr. Ludwig Haas piše u "Berliner Tagblattu" o Wilsonu medju ostalim: Wilson je od vjkada bio pacifista.

* Japonci u Samari. Moskva, 7. (D. u.) Japanska su odelenja stigla u Samaru.

* Smaknuća u Rusiji. Moskva, 7. (D. u.) Polag službenih data smaknulo se tečajem zadnje sedmice u Rusiji 487 osoba, medju kojima i 4 žene.

Iz slavenskog sveta.

Iz Bugarske. Čitamo u "Neue Freie Presse": Događaji u Bugarskoj prisilili su mnoge austrijske i ugarske državljane, da ostave bugarsko tlo i da se vrate svojim kućima.

Iz sudnice.

Varanje s utezima.

Dne 3. oktobra 1918. držala se pred okružnim sudom u Puli pod predsedanjem savetnika Cegnara rasprava protiv Antunu Millovaž, trgovcu i posedniku u Novigradu (Cittanova), njegovoj kćeri Mariji i supruzi Eleonori radi zločina prevare.

proglasio optuženicu Antuna Millovaž i njegovu kćer Mariju krivima ne radi zločina, već samo radi prekršaja prevare, jer se smatralo da šteta nanešena strankama vaganjem...

Dopisi iz Istre.

S. v. Martin-Buzet. Dne 24. rujna beše brzogavno javljeno, da je nemila smrt pokosila našeg dobrog zemljaka 24-godišnjeg Jakova Dračić, oficijanta na sudu u Koprju.

Dnevne vesti.

Paštanska sinagoga uzbunjena. Poslednji govor češkog zastupnika Stanjeka izazvao je u madžarskoj štampi veliku buru. Madžari svom žestinom i sa najvećim ogorčenjem odbijaju češke zahteve...

Limon šesiri za gospodje. To je najnovije na području ženske gospodjinske mode u Londonu. Razine trgovine sa ženskim šeširima stave se u promet "Tin hats" kao redovitu robu...

Mali oglasi.

Advertisement for 'Mali oglasi' containing several small notices: 'Kupuje perzijske sagove', 'Kupuje u svakoj količini zdravi i čisti drop od gročja', 'Unajmljuje se jedna ili dve prazne sobe', 'Rabijeno pokucstvo', '1.000 kruna nagrade', 'Nestala je', 'Oglasuje se'.

Vertical text on the right edge of the page, including page numbers and other markings.

